

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2026 m. spalio 16 d.
(OR. en)

12770/26

Tarpinstitucinės bylos:
2026/0243 (NLE)
2026/0244 (NLE)

RECH 346
COASI 168

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Europos Sąjungos ir Australijos susitarimas dėl Australijos dalyvavimo
Sąjungos programose

EUROPOS SĄJUNGOS
IR AUSTRALIJOS
SUSITARIMAS
DĖL AUSTRALIJOS DALYVAVIMO
SĄJUNGOS PROGRAMOSE

Europos Sąjunga (toliau – Sąjunga)

ir

Australija

toliau kiekviena iš jų atskirai vadinama Šalimi, o kartu – Šalys,

NORĖDAMOS sukurti ilgalaikę tarpusavio bendradarbiavimo sistemą, kurioje būtų nustatytos aiškos Australijos dalyvavimo Sąjungos programose ir veikloje sąlygos, ir mechanizmą, padedantį įforminti tokį dalyvavimą atskirose Sąjungos programose ar veikloje,

ATSIŽVELGDAMOS į bendrus Šalių tikslus, vertybes ir tvirtus ryšius, nustatytus, *inter alia*, 2017 m. rugpjūčio 7 d. Maniloje priimtu Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Australijos bendruoju susitarimu (toliau – Bendrasis susitarimas) ir 1994 m. vasario 23 d. Kanberoje priimtu Europos bendrijos ir Australijos susitarimu dėl mokslinio ir techninio bendradarbiavimo (su pakeitimais), kuriame nustatyta bendroji Šalių bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir kitose svarbiose srityse sistema, ir pripažindamos bendrą judviejų norą toliau palaikyti, stiprinti, skatinti ir plėtoti ryšius ir bendradarbiavimą,

ATSIŽVELGDAMOS į savo pastangas vadovauti atsakomiesiems veiksams, su savo tarptautiniais partneriais vienijantis siekiui spręsti pasaulinius uždavinius vadovaujantis JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“ išdėstytu žmonėms, planetai ir gerovei skirtu veiksmų planu, ir pripažindamos, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos yra svarbiausi inovacijomis grindžiamo tvaraus ekonomikos augimo, konkurencingumo ir patrauklumo veiksniai ir būtinos priemonės,

PRIPAŽINDAMOS, kad itin svarbu vadovautis bendromis pagrindinėmis vertybėmis ir principais, kuriais grindžiamas tarptautinis jų bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, kaip antai mokslinių tyrimų etikos ir sąžiningumo, lyčių lygybės, įvairovės, įtraukties ir lygių galimybių skirtingą tapatybę ir patirtį turintiems žmonėms, ir pripažindamos bendrą savo tikslą skatinti ir lengvinti mokslinių tyrimų ir inovacijų srities organizacijų, įskaitant universitetus, bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais bei patraukliomis tyrėjų karjeros galimybėmis, sudaryti geresnes tarpvalstybinio ir tarpsektorinio tyrėjų judumo sąlygas, skatinti atvirą ir saugų mokslo žinių ir inovacijų judėjimą, skatinti gerbti akademinę laisvę ir mokslinių tyrimų laisvę bei remti mokslinio švietimo ir mokslo populiarinimo veiklą,

PRIPAŽINDAMOS savo ketinimą bendradarbiauti ir prisidėti prie mokslinių tyrimų bei inovacijų veiklos ir Sąjungos misijų, kurių tikslas – remti ir stiprinti mokslinių tyrimų pajėgumus siekiant spręsti pasaulinius uždavinius, taip pat didinti savo pramonės konkurencingumą ir taip savo visuomenėms padaryti transformacinį ir sisteminių poveikį, kuris padėtų įgyvendinti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, ir drauge dirbti prioritetinėse bendradarbiavimo srityse,

KADANGI Australija ir Sąjunga bendradarbiauja strateginiais klausimais, palaikydamos bendruoju susitarimu grindžiamus visapusiškus santykius, ir renkasi bendradarbiauti mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse, gerbdamos viena kitos tvirtą įsipareigojimą siekti mokslinių tyrimų kompetencijos bei dirbti kartu ieškant novatoriškų būdų pasauliniams uždaviniams spręsti,

PRIPAŽINDAMOS, kad atvirumas, tarptautinis bendradarbiavimas ir akademinė laisvė yra mokslinių tyrimų ir inovacijų kompetencijos pagrindas, kartu pripažindamos, kad kintančios geopolitinės ir technologinės aplinkybės kelia riziką tarptautiniu mastu atliekamų mokslinių tyrimų vientisumui ir atsakingam naudojimui, ir patvirtindamos atitinkamą Šalių atsakomybę taikyti tinkamas ir proporcingas priemones, kurios padėtų apsaugoti jų mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemas ir, be kita ko, užtikrinti mokslinių tyrimų saugumą, laikantis tarptautinių įsipareigojimų ir vidaus teisės,

PRIMINDAMOS, kad įslaptintos informacijos atskleidimui pagal šį Susitarimą taikoma naujausia 2010 m. sausio 13 d. Briuselyje priimto Australijos ir Europos Sąjungos susitarimo dėl įslaptintos informacijos saugumo redakcija,

KADANGI 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695, kuriuo sukurama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013, (ES OL L 170, 2021 5 12, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>), sukurta Sąjungos programa – bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ (toliau – programa „Europos horizontas“),

PRIPAŽINDAMOS Reglamente (ES) 2021/695 išdėstytus bendruosius principus,

PABRĖŽDAMOS Europos partnerystės iniciatyvų indėlį į kai kurių skubiausiai sprendimų Europos uždavinių sprendimą, koordinuojant mokslinių tyrimų ir inovacijų iniciatyvas, kuriomis iš esmės padedama įgyvendinti tuos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų srities prioritetus, kuriems reikalinga kritinė masė ir ilgalaikė vizija, taip pat pabrėždamos, kaip svarbu, kad asocijuotosios šalys šiose partnerystės iniciatyvose dalyvautų,

PRIPAŽINDAMOS, kad abipusis dalyvavimas viena kitos mokslinių tyrimų ir inovacijų programose turėtų būti abipusiškai naudingas, ir kartu pripažindamos, kad jos abi pasilieka teisę riboti dalyvavimą jų mokslinių tyrimų ir inovacijų programose, visų pirma su jų strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiuose veiksmuose, arba nustatyti tam tikras tokio dalyvavimo sąlygas,

SUSITARĖ:

1 STRAIPSNIS

Dalykas

Šiuo Susitarimu nustatomos bendrosios sąlygos, taikomos Australijos dalyvavimui bet kurioje Sąjungos programoje ar veikloje, ir konkrečios sąlygos, taikomos Australijos dalyvavimui Sąjungos programoje ar veikloje, kuriai taikomas šio Susitarimo protokolas.

2 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Susitarime vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) pagrindinis aktas –
 - i) vienos ar kelių Sąjungos institucijų teisės aktas (išskyrus rekomendaciją ar nuomonę), kuriuo sukurama programa ir nustatomas veiksmo ir atitinkamų Sąjungos bendrajame biudžete (toliau – Sąjungos biudžetas) numatytų išlaidų ar iš Sąjungos biudžeto dengiamos biudžeto garantijos arba finansinės paramos įgyvendinimo teisinis pagrindas, įskaitant visus to akto pakeitimus ir visus svarbius Sąjungos institucijos aktus, kuriais jis papildomas ar įgyvendinamas, išskyrus tuos, kuriais patvirtinamos darbo programos, arba

- ii) vienos ar kelių Sąjungos institucijų teisės aktas (išskyrus rekomendaciją ar nuomonę), kuriuo nustatoma iš Sąjungos biudžeto finansuojama veikla, išskyrus programas, įskaitant visus to teisės akto dalinius pakeitimus ir visus svarbius Sąjungos institucijos aktus, kuriais jis papildomas ar įgyvendinamas, išskyrus tuos, kuriais patvirtinamos darbo programos;
- b) finansavimo susitarimas – su šio Susitarimo protokoluose nurodytomis Sąjungos programomis ir veikla, kuriose dalyvauja Australija, susijęs susitarimas, pagal kurį įgyvendinamas Sąjungos finansavimas, pavyzdžiui, dotacijos susitarimas, susitarimas dėl įnašo, finansinis partnerystės pagrindų susitarimas, susitarimas dėl finansavimo ar garantijos susitarimas;
- c) kitos su Sąjungos programų ir veiklos įgyvendinimu susijusios taisyklės – 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (ES OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>) (toliau – Finansinis reglamentas) nustatytos taisyklės, taip pat taisyklės, nustatytos darbo programoje arba taikomos per kvietimų teikti pasiūlymus ar kitas Sąjungos skyrimo procedūras;
- d) Sąjungos skyrimo procedūra – Sąjungos, asmenų ar subjektų, kuriems patikėtas Sąjungos finansavimo įgyvendinimas, pradėta Sąjungos lėšų skyrimo procedūra;

- e) Australijos subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris gyvena ar yra įsisteigęs Australijoje arba kuris yra Australijos Vyriausybė ar Australijos valstijos ar teritorijos valdymo organas ir kuris dalyvauja Sąjungos programos veiksmuose ar veikloje pagal pagrindinius aktus;
- f) Sąjungos finansiniai metai – laikotarpis nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.

3 STRAIPSNIS

Dalyvavimo nustatymas

1. Australijai leidžiama dalyvauti šio Susitarimo protokuluose nurodytose Sąjungos programose ar veikloje arba, išimtiniais atvejais, jų dalyse, kuriose ji gali dalyvauti pagal pagrindinius aktus, ir prie jų prisidėti.
2. Konkrečios Australijos dalyvavimo programoje „Europos horizontas“ sąlygos yra nustatytos šio Susitarimo protokole dėl Australijos prisijungimo prie bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (2021–2027 m.). Nukrypstant nuo šio Susitarimo 15 straipsnio 13 dalies, tas protokolas gali iš dalies būti pakeistas pagal šio Susitarimo 14 straipsnį įsteigto Jungtinio komiteto (toliau – Jungtinis komitetas) sprendimu.
3. Nukrypstant nuo šio Susitarimo 15 straipsnio 13 dalies, konkrečios Australijos dalyvavimo bet kurioje kitoje atitinkamoje Sąjungos programoje ar veikloje sąlygos nustatomos šio Susitarimo protokuluose, kurie turi būti priimami ir iš dalies keičiami Jungtinio komiteto sprendimu.

4. Šio Susitarimo protokoluose:
- a) nurodomos Sąjungos programos, veikla arba, išimtiniais atvejais, jų dalys, kuriose dalyvauja Australija;
 - b) nustatoma dalyvavimo trukmė, t. y. laikotarpis, kuriuo Australija ir jos subjektai gali teikti paraiškas dėl Sąjungos finansavimo arba kuriuo jiems gali būti pavesta įgyvendinti Sąjungos finansavimą;
 - c) nustatomos konkrečios Australijos ir jos subjektų dalyvavimo sąlygos, be kita ko, konkreti šio Susitarimo 6 ir 7 straipsniuose nustatytų finansinių sąlygų įgyvendinimo tvarka, konkreti šio Susitarimo 8 straipsnyje nurodyto ištaisymo mechanizmo taikymo tvarka ir dalyvavimo tų Sąjungos programų ar veiklos įgyvendinimo tikslais sukurtose struktūrose sąlygos. Tos konkrečios sąlygos turi atitikti šį Susitarimą ir pagrindinius aktus, taip pat vienos ar daugiau Sąjungos institucijų aktus, kuriais nustatomos tokios struktūros, ir
 - d) jei taikytina, nustatoma Australijos finansinio įnašo į Sąjungos programą, įgyvendinamą pasitelkiant finansinę priemonę arba biudžeto garantiją, suma.

4 STRAIPSNIS

Taisyklių, susijusių su Sąjungos programa ar veikla, laikymasis

1. Šio Susitarimo protokoluose nurodytose Sąjungos programose ar veikloje arba, išimtiniais atvejais, jų dalyse Australija dalyvauja laikydamasi šiame Susitarime, jo protokoluose, pagrindiniuose aktuose ir kitose su Sąjungos programų ir veiklos įgyvendinimu susijusiose taisyklėse nustatytų sąlygų.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos apima:
 - a) Australijos subjektų atitikties reikalavimams sąlygas ir visas kitas Australijai taikomas atitikties reikalavimams sąlygas, visų pirma susijusias su kilme, veiklos vykdymo vieta ar pilietybe (nacionaline priklausomybe), ir
 - b) paraiškų teikimo, vertinimo ir atrankos sąlygas ir reikalavimus atitinkančių Australijos subjektų vykdomo veiksmų įgyvendinimo sąlygas.
3. Šio straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos sąlygos turi būti lygiavertės toms, kurios taikomos reikalavimus atitinkantiems Sąjungos valstybių narių (toliau – valstybės narės) subjektams, įskaitant Sąjungos ribojamųjų priemonių, priimtų pagal Europos Sąjungos sutartį arba Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, paisymą, nebent šio straipsnio 1 dalyje nurodytose sąlygose būtų numatyta kitaip.

5 STRAIPSNIS

Australijos dalyvavimas valdant Sąjungos programas ar veiklą

1. Australijos atstovams ar ekspertams arba Australijos paskirtiems ekspertams leidžiama kaip stebėtojams dalyvauti komitetų, ekspertų grupių, kurie padeda Europos Komisijai įgyvendinti ir valdyti Sąjungos programas, veiklą ar jų dalis arba kuriuos Europos Komisija įsteigė siekiant įgyvendinti su tomis Sąjungos programomis, veikla ar jų dalimis, kuriose Australija dalyvauja pagal šio Susitarimo 3 straipsnį, susijusią Sąjungos teisę, posėdžiuose ar kituose panašiuose posėdžiuose, kuriuose dalyvauja valstybių narių atstovai ar ekspertai arba valstybių narių paskirti ekspertai, išskyrus atvejus, kai tie posėdžiai susiję su klausimais, kuriuos turi svarstyti tik valstybės narės, arba su Sąjungos programa, veikla arba jų dalimis, kuriose Australija nedalyvauja. Australijos atstovai ar ekspertai arba Australijos paskirti ekspertai nedalyvauja balsuojant. Australija informuojama apie balsavimo rezultatus.
2. Jei ekspertai ar vertintojai skiriami ne pagal pilietybę, ji negali būti priežastis nesvarstyti Australijos piliečių kandidatūrų.

3. Nepažeidžiant šio straipsnio 1 dalies sąlygų, Australijos atstovų dalyvavimą toje dalyje nurodytuose arba kituose su Sąjungos programų ar veiklos įgyvendinimu susijusiuose posėdžiuose reglamentuoja tos pačios kaip ir valstybių narių atstovams taikomos taisyklės ir procedūros, susijusios su teise kalbėti ir informacijos bei dokumentų gavimu, išskyrus posėdžius, susijusius su klausimais, kuriuos turi svarstyti tik valstybės narės, arba su Sąjungos programa, veikla arba jų dalimis, kuriose Australija nedalyvauja. Šio Susitarimo protokoluose gali būti nustatytos papildomos sąlygos, susijusios su kelionės ir gyvenimo išlaidų kompensavimu.

4. Šio Susitarimo protokoluose gali būti nustatomos papildomos sąlygos, susijusios su ekspertų dalyvavimu ir su Australijos dalyvavimu valdybose ir struktūrose, sukurtose atitinkamame protokole nurodytų Sąjungos programų ar veiklos įgyvendinimo tikslais.

6 STRAIPSNIS

Finansinės sąlygos

1. Australija ar jos subjektai Sąjungos programose ar veikloje arba, išimtiniais atvejais, jų dalyse dalyvauja su sąlyga, kad Australija finansiškai prisidės prie atitinkamo finansavimo iš Sąjungos biudžeto.

2. Finansinis įnašas į kiekvieną Sąjungos programą ar veiklą arba, išimtiniais atvejais, jų dalis mokamas kaip suma, kurią sudaro:

a) veiklos įnašas ir

b) dalyvavimo mokestis.

3. Finansinis įnašas mokamas kaip metinė įmoka, mokama viena ar daugiau dalių.

4. Nedarant poveikio šio straipsnio 8 daliai ir šio Susitarimo 7 straipsniui, dalyvavimo mokestis yra lygus 4 % metinio veiklos įnašo ir nėra tikslinamas atgaline data. Nuo 2028 m. dalyvavimo mokesčio dydį gali koreguoti Jungtinis komitetas.

5. Veiklos įnašu dengiamos veiklos ir rėmimo išlaidos; jis papildo tiek įsipareigojimų, tiek mokėjimų asignavimų sumas, kurios galutinai patvirtintame Sąjungos biudžete yra numatytos Sąjungos programoms ar veiklai arba išimtiniais atvejais jų dalims finansuoti ir atitinkamais atvejais yra padidintos išorės asignuotųjų pajamų, kurių šaltinis nėra kitų paramos teikėjų finansiniai įnašai į kiekviename atitinkamame šio Susitarimo protokole nurodytas Sąjungos programas ir veiklą, suma.

6. Veiklos įnašas apskaičiuojamas naudojant įnašo raktą, kuris nustatomas kaip Australijos bendrojo vidaus produkto (BVP) rinkos kainomis ir Sąjungos BVP rinkos kainomis santykis. Naudotinas BVP rinkos kainomis vertes specialios Europos Komisijos tarnybos nustato remdamosi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriais grindžiami prieš metus, kuriais turi būti atliktas metinis mokėjimas,ėjusių metų biudžeto skaičiavimai. Atitinkamame šio Susitarimo protokole gali būti nustatyta šio įnašo rakto tikslinimo tvarka.

7. Veiklos įnašas yra apskaičiuojamas taikant įnašo raktą pradiniais įsipareigojimų asignavimams, kurie galutinai patvirtintame atitinkamų metų Sąjungos biudžete yra numatyti Sąjungos programoms ar veiklai arba, išimtiniais atvejais, jų dalims, kuriose dalyvauja Australija, finansuoti ir yra padidinti taip, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje.
8. Nukrypstant nuo šio straipsnio 6 ir 7 dalių, Australijos metinį veiklos įnašą į programą „Europos horizontas“ 2027 m. sudaro fiksuoto dydžio sumos, nustatytos šio Susitarimo protokolo dėl Australijos prisijungimo prie bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (2021–2027 m.) I priede.
9. Šio straipsnio 2 dalies b punkte nurodyto dalyvavimo mokesčio vertė 2027 metais yra tokia:
- 4 %.
10. Gavusi prašymą Sąjunga pateikia Australijai su jos finansiniu įnašu susijusią informaciją, įtrauktą į Sąjungos biudžeto valdymo institucijoms ir Sąjungos biudžeto įvykdymą tvirtinančioms institucijoms teikiamą biudžeto, apskaitos, veiklos rezultatų ir vertinimo informaciją, susijusią su Sąjungos programomis ar veikla arba, išimtiniais atvejais, jų dalimis, kuriose dalyvauja Australija. Ta informacija teikiama deramai atsižvelgiant į Sąjungos ir Australijos taisykles dėl konfidencialumo ir duomenų apsaugos bei nedarant poveikio informacijai, kurią Australija turi teisę gauti pagal šį Susitarimą.
11. Visi Australijos finansiniai įnašai arba Sąjungos mokėjimai atliekami ir mokėtinios arba gautinos sumos apskaičiuojamos eurai.

12. Išsamios šio straipsnio įgyvendinimo nuostatos pateikiamos atitinkamuose šio Susitarimo protokoluose.

7 STRAIPSNIS

Sjungos programos ir veikla, kurioms taikomas veiklos įnašo tikslinimo mechanizmas

1. Jei taip numatyta atitinkamame protokole, Sąjungos programai ar veiklai arba, išimtiniais atvejais, jų dalims skirtas N metų veiklos įnašas gali būti vienais ar keleriais paskesniais metais koreguojamas atgaline data, atsižvelgiant į biudžetinius įsipareigojimus, priimtus dėl tų metų įsipareigojimų asignavimų, į jų įgyvendinimą prisiimant teisinius įsipareigojimus ir į jų panaikinimą.
2. Pirmasis tikslinimas atliekamas N+1 metais – jais veiklos įnašas patikslinamas skirtumu tarp įnašo ir patikslinto įnašo, apskaičiuoto N metų įnašo raktą (patikslintą taikant koeficientą, jei taip numatyta atitinkamame protokole) taikant sumai, gautai sudėjus:
 - a) biudžetinių įsipareigojimų, priimtų dėl nubalsuotame Sąjungos biudžete numatytų patvirtintų N metų įsipareigojimų asignavimų ir dėl panaikintus įsipareigojimus atitinkančių įsipareigojimų asignavimų, kuriuos leista vėl naudoti, sumą, ir

b) visų N metų pabaigoje turimų išorės asignuotųjų pajamų asignavimų, kurių šaltinis nėra kitų paramos teikėjų finansiniai įnašai į kiekviename atitinkamame šio Susitarimo protokole nurodytas Sąjungos programas ir veiklą, sumą.

3. Kiekvienais paskesniais metais, iki tol, kol bus įvykdyti (sumokant) arba panaikinti visi iš N metų įsipareigojimų asignavimų finansuojami biudžetiniai įsipareigojimai, ir ne vėliau kaip per trejus metus nuo ankstesnės iš šių datų – Sąjungos programos pabaigos arba N metus apimančios daugiametės finansinės programos pabaigos – Sąjunga apskaičiuoja patikslintą N metų įnašą – sumažina Australijos įnašą suma, gauta N metų įnašo raktą (patikslintą, jei taip numatyta atitinkamame protokole) taikant kiekvienais metais panaikintiems N metų įsipareigojimams, finansuojamiems iš Sąjungos biudžeto arba iš panaikintų įsipareigojimų sumos, kurią leista vėl naudoti.

4. Jei išorės asignuotųjų pajamų asignavimai, kurių šaltinis nėra kitų paramos teikėjų finansiniai įnašai į kiekviename atitinkamame šio Susitarimo protokole nurodytas Sąjungos programas ir veiklą, yra panaikinami, Australijos įnašas į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą arba, išimtiniais atvejais, jų dalis sumažinamas suma, gauta N metų įnašo raktą (pakoreguotą, jei taip numatyta atitinkamame protokole) taikant panaikintai sumai.

8 STRAIPSNIS

Sjungos programos ir veikla, kurioms taikomas automatinio koregavimo mechanizmas

1. Automatinio koregavimo mechanizmas taikomas toms Sąjungos programoms ar veiklai arba, išimtiniais atvejais, jų dalims, kurioms taikyti automatinio koregavimo mechanizmą yra numatyta atitinkamame šio Susitarimo protokole. Tą automatinio koregavimo mechanizmą gali būti numatyta taikyti tik atitinkamame šio Susitarimo protokole nurodytos Sąjungos programos ar veiklos dalims, įgyvendinamoms skiriant dotacijas, dėl kurių skelbiami konkursiniai kvietimai teikti pasiūlymus. Atitinkamame šio Susitarimo protokole gali būti nustatytos programos ar veiklos dalių, kurioms taikomas arba netaikomas automatinio koregavimo mechanizmas, nustatymo išsamios taisyklės.
2. Su Sąjungos programa ar veikla arba, išimtiniais atvejais, jų dalimis susijusio automatinio koregavimo suma yra lygi skirtumui tarp teisinių įsipareigojimų, faktiškai prisiimtų Australijos arba jos subjektų atžvilgiu ir finansuojamų iš atitinkamų metų įsipareigojimų asignavimų, pradinių sumų ir atitinkamo tam pačiam laikotarpiui skirtos Australijos sumokėto veiklos įnašo (atėmus rėmimo išlaidas), patikslinto pagal šio Susitarimo 7 straipsnį, jei toks tikslinimas yra numatytas atitinkamame šio Susitarimo protokole.
3. Atitinkamame šio Susitarimo protokole gali būti nustatytos išsamios šio straipsnio 2 dalyje nurodytų teisinių įsipareigojimų sumų nustatymo, be kita ko, konsorcių atveju, taisyklės ir išsamios automatinio koregavimo apskaičiavimo taisyklės.

9 STRAIPSNIS

Peržiūros ir auditas

1. Sąjunga turi teisę, vadovaudamasi taikytiniais vienos ar kelių Sąjungos institucijų arba įstaigų aktais, atitinkamuose finansavimo susitarimuose ir įgyvendinimo sutartyse numatytu mastu atlikti technines, mokslines, finansines ar kitokias peržiūras ir auditus tam tikro Australijos subjekto, kuris yra finansavimo susitarimo šalis ir gauna Sąjungos lėšas, taip pat bet kurio Australijos trečiosios šalies subjekto, kuris dalyvauja įgyvendinant Sąjungos finansavimą, patalpose. Tokias peržiūras ir auditus gali atlikti Sąjungos institucijų ir įstaigų, visų pirma Europos Komisijos ir Europos Audito Rūmų, atstovai arba kiti Europos Komisijos pagal Sąjungos teisę įgalioti asmenys. Atlikdami savo pareigas Australijos teritorijoje, Sąjungos institucijų ir įstaigų atstovai ir kiti Europos Komisijos įgalioti asmenys veikia laikydamiesi Australijos įstatymų ir kitų teisės aktų.

2. Įgyvendinant šio straipsnio 1 dalį, Sąjungos institucijų ir įstaigų, visų pirma Europos Komisijos ir Europos Audito Rūmų, atstovams ir kitiems Europos Komisijos įgaliotiems asmenims atitinkamuose finansavimo susitarimuose ar įgyvendinimo sutartyse numatytu mastu sudaromos tinkamos sąlygos patekti į patalpas, susipažinti su darbais, dokumentais elektroninėmis ir popierinėmis jų versijomis ir visa informacija, reikalinga tokioms peržiūroms ir auditams atlikti; be kita ko, jie turi teisę gauti audituojamo fizinio, juridinio ar trečiojo asmens turimų dokumentų arba duomenų laikmenų turinio fizinės arba elektroninės kopijas ir išrašus.

3. Australija netrukdo ir nesudaro specialių kliūčių šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems atstovams ir kitiems asmenims atvykti į jos teritoriją ar patekti į patalpas siekiant vykdyti šiame straipsnyje nurodytas pareigas. Šis straipsnis neturi būti aiškinamas kaip trukdymas Australijai priimti arba toliau taikyti visuotinio taikymo priemonės, įskaitant bendruosius vizos reikalavimus.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos peržiūros ir auditai taip pat gali būti atliekami po šio Susitarimo protokolo taikymo sustabdymo pagal šio Susitarimo 15 straipsnio 4 dalį arba šio Susitarimo laikino taikymo pabaigos arba nutraukimo – laikantis sąlygų, nustatytų taikytinuose vienos ar kelių Sąjungos institucijų arba įstaigų aktuose, ir atitinkamuose su Australijos subjektais sudarytuose finansavimo susitarimuose ar įgyvendinimo sutartyse, susijusiuose su teisiniu įsipareigojimu, kuriuo įgyvendinamas Sąjungos biudžetas ir kurią Sąjunga prisiėmė iki atitinkamo protokolo taikymo sustabdymo, šio Susitarimo laikino taikymo pabaigos arba šio Susitarimo nutraukimo įsigaliojimo dienos, numatytu mastu.

10 STRAIPSNIS

Kova su pažeidimais, sukčiavimu ir kitomis nusikalstamomis veikomis,
kenkiančiais sąjungos finansiniams interesams

1. Europos Komisija ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (toliau – OLAF) turi teisę pagal atitinkamą finansavimo susitarimą ir kitą taikytiną sutartį juose numatytu mastu Australijos teritorijoje atlikti Australijos subjekto, kuris yra atitinkamo finansavimo susitarimo šalis arba finansavimo susitarimą pagal sutartį įgyvendinantis Australijos trečiosios šalies subjektas, administracinius tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje. Tie tyrimai atliekami laikantis vienos arba kelių Sąjungos institucijų taikytinuose aktuose nustatytų sąlygų. Atlikdamos savo pareigas Australijos teritorijoje, Europos Komisija ir OLAF veikia laikydamosi Australijos įstatymų ir kitų teisės aktų.
2. Paskirtasis Australijos kontaktinis punktas per pagrįstą laiką informuoja Europos Komisiją arba OLAF apie bet kokią pastebėtą faktą arba įtarimą, susijusius su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu pažeidimu, sukčiavimu ar kita neteisėta veikla.
3. Įgyvendinant šio straipsnio 1 dalį, patikros ir inspektavimai vietoje gali būti atliekami toje dalyje nurodytų Australijos subjektų, taip pat bet kurio kito Australijos subjekto, kuriam netaikoma šio straipsnio 1 dalis, patalpose, jei pastarasis subjektas sutinka.

4. Administracinių tyrimų priemonės, atliekamas Australijos teritorijoje, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje, rengia ir atlieka Europos Komisija arba OLAF, glaudžiai bendradarbiaudami su Australijos Vyriausybės paskirta kompetentinga institucija. Paskirtasis Australijos kontaktinis punktas, likus pakankamai laiko iki patikrų ir inspektavimų, informuojamas apie jų objektą, tikslą ir teisinį pagrindą, kad galėtų suteikti pagalbą, be kita ko, nustatytų reikiamą kompetentingą instituciją. Tuo tikslu atitinkamų kompetentingų institucijų pareigūnai gali dalyvauti administraciniuose tyrimuose, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje.

5. Australijos institucijų prašymu Europos Komisija arba OLAF patikras ir inspektavimus vietoje atlieka kartu su tomis institucijomis.

6. Įgyvendinant šio straipsnio 1 dalį, Europos Komisijos atstovams ir OLAF darbuotojams suteikiama prieiga prie visos su atitinkamomis operacijomis susijusios informacijos ir dokumentų, be kita ko, kompiuterinių duomenų, reikalingų patikroms ir inspektavimams vietoje tinkamai atlikti. Visų pirma jiems leidžiama reikiamus dokumentus kopijuoti.

7. Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodytas Australijos subjektas nesutinka, kad būtų atlikta patikra ar inspektavimas vietoje, paskirtasis Australijos kontaktinis punktas, vadovaudamasis Australijos įstatymais ir kitais teisės aktais, kuo galėdamas padeda Europos Komisijai arba OLAF, kad jie galėtų įvykdyti savo pareigą – atlikti patikrą ar inspektavimą vietoje. Be kita ko, kai įmanoma, jos gali imtis tinkamų Australijos teisėje numatytų atsargumo, visų pirma įrodymų apsaugos, priemonių.

8. Europos Komisija arba OLAF informuoja paskirtąjį Australijos kontaktinį punktą apie tokių patikrų ir inspektavimų rezultatus. Visų pirma Europos Komisija arba OLAF paskirtajam Australijos kontaktiniam punktui kuo greičiau praneša apie visus atliekant patikrą ar inspektavimą vietoje pastebėtus pažeidimo faktus ar kilusius įtarimus dėl pažeidimo.

9. Nedarant poveikio Australijos baudžiamosios teisės taikymui, Europos Komisija šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems Australijos subjektams gali pagal Sąjungos teisės aktus taikyti administracines priemones ir nuobaudas.

10. Siekiant tinkamai įgyvendinti šį straipsnį, Europos Komisija arba OLAF ir paskirtasis Australijos kontaktinis punktas nuolat keičiasi informacija ir vienos iš Šalių prašymu tarpusavyje konsultuojasi.

11. Siekiant palengvinti veiksmingą bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija su OLAF, Australija paskiria kontaktinį punktą, kuris nustatys už konkrečius klausimus atsakingas kompetentingas institucijas.

12. Europos Komisija arba OLAF, paskirtasis kontaktinis punktas ir Australijos kompetentingos institucijos keičiasi informacija tinkamai atsižvelgdamos į kiekvienos šalies konfidencialumo, duomenų apsaugos ir informacijos saugumo reikalavimus. Į informaciją, kuria keičiamasi, patenkantys asmens duomenys saugomi pagal atitinkamai Sąjungos ir Australijos taikytinas taisykles ir teisės aktus.

11 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kovojant su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiomis nusikalstamomis veikomis

Australijos valdžios institucijos, laikydamosi taikytinų tarptautinio bendradarbiavimo priemonių, įskaitant Australijos ir valstybių narių arba Australijos ir Sąjungos bendradarbiavimo priemones, arba remdamosi tuo, kas leidžiama pagal Australijos vidaus teisę, bendradarbiauja su Sąjungos arba valstybių narių institucijomis, kompetentingomis tirti nusikalstamas veikas, nukreiptas prieš Sąjungos finansinius interesus, bei dėl jų vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir, be kita ko, perduoti teisti įtariamus tų nusikalstamų veikų vykdytojus ir jų bendrininkus. Australijai pagal taikytinas tarptautinio bendradarbiavimo priemones teikiami prašymai gali apimti atitinkamus prašymus, teikiamus dėl Europos prokuratūros atliekamų tyrimų ar baudžiamojo persekiojimo.

12 STRAIPSNIS

Išieškojimas ir vykdymas

1. Europos Komisija gali priimti sprendimą, kuriuo kitam nei valstybė Australijos subjektui, kuris yra atitinkamo finansavimo susitarimo šalis, nustatoma piniginė prievolė, susijusi su reikalavimais, kylančiais iš finansavimo susitarimo. Jei, gavęs pranešimą apie tą sprendimą pagal šio Susitarimo 13 straipsnį, Australijos subjektas piniginės prievolės sumos per nustatytą laikotarpį nesumoka, Europos Komisija apie tą sprendimą praneša paskirtajam Australijos kontaktiniam punktui. Australija, gavusi pranešimą, Europos Komisijai sumoka piniginės prievolės sumą, išskyrus atvejus, kai Europos Komisija dar nėra užbaigusi savo taikomų standartinių procedūrų, kad mokėjimas pagal sprendimą būtų atliktas savanoriškai. Jei Australija piniginės prievolės sumą sumoka, ji gali iš Australijos subjekto, kuriam ta piniginė prievolė nustatyta, pareikalauti sumokėtą sumą grąžinti, o Europos Komisija, Australijai paprašius, jai pateikia atitinkamus su atliktu mokėjimu susijusius dokumentus.

2. Jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimai ir nutartys priimami taikant su Sąjungos programomis, veikla, veiksmais ar projektais susijusioje sutartyje arba susitarime įtvirtintą arbitražinę išlygą ir apie tuos sprendimus ar nutartis atitinkamam Australijos subjektui pranešama pagal ESTT informavimo taisykles, tačiau tas subjektas nesumoka nustatytų sumų per du mėnesius ir dešimt dienų, Europos Komisija savo arba atitinkamos vykdomosios įstaigos ar Sąjungos įstaigos, įsteigtos pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, vardu apie ESTT sprendimą ar nutartį praneša paskirtajam Australijos kontaktiniam punktui, o Australijos Vyriausybė tuomet sumoka Europos Komisijai piniginės prievolės sumą. Jeigu Australija sumoka piniginės prievolės sumą, ji gali reikalauti, kad Australijos subjektas, kuriam nustatytas finansinis įpareigojimas, tą sumą grąžintų. Australijos prašymu Europos Komisija pateikia su atliktu mokėjimu susijusius dokumentus.
3. Australijos Vyriausybė šio straipsnio taikymo tikslais Europos Komisijai nurodo savo paskirtą kontaktinį punktą.
4. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi jurisdikciją tikrinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų Europos Komisijos sprendimų teisėtumą ir sustabdyti jų vykdymą.

13 STRAIPSNIS

Ryšių palaikymas, pranešimai ir keitimasis informacija

Sjungos institucijos ir įstaigos, įgyvendinančios Sąjungos programas ar veiklą arba vykdančios jų kontrolę, turi teisę atitinkamo finansavimo susitarimo ar kitos taikytinos sutarties, sudarytų atitinkamai Sąjungos programai ar veiklai įgyvendinti, tikslu palaikyti tiesioginius ryšius, įskaitant per elektronines keitimosi informacija sistemas, su bet kuriuo Australijos subjektu, gaunančiu Sąjungos lėšas, taip pat su bet kuriuo įgyvendinant Sąjungos finansavimą dalyvaujančiu Australijos trečiosios šalies subjektu, gyvenančiu arba įsisteigusiu Australijoje. Europos Komisija turi teisę apie šio Susitarimo 12 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus savo sprendimus ir Teismo sprendimus bei nutartis pranešti tiesiogiai Australijoje gyvenantiems fiziniams asmenims ir joje įsisteigusiems teisės subjektams. Tokie Australijos subjektai ir Australijos trečiosios šalies subjektai gali tiesiogiai pateikti Sąjungos institucijoms ir įstaigoms visą atitinkamą informaciją ir dokumentus, kuriuos jie privalo pateikti pagal Sąjungos programai ar veiklai taikomus Sąjungos teisės aktus ir tai programai ar veiklai įgyvendinti sudarytas sutartis ar finansavimo susitarimus.

14 STRAIPSNIS

Jungtinis komitetas

1. Įsteigiamas Jungtinis komitetas. Jungtinį komitetą sudaro Sąjungos ir Australijos atstovai.
2. Jungtinis komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

3. Jungtinio komiteto funkcijos, be kita ko, yra:

a) analizuoti, vertinti ir peržiūrėti šio Susitarimo ir jo protokolų įgyvendinimą, visų pirma:

- i) Australijos subjektų dalyvavimą Sąjungos programose ir veikloje ir jų veiklos rezultatus,
- ii) jei aktualu, vienoje iš Šalių įsisteigusių Australijos ar Sąjungos subjektų galimybes dalyvauti kitos Šalies programose ar veikloje arba išimtiniais atvejais jų dalyse (ir atvirkščiai),
- iii) šio Susitarimo protokoluose nurodytoms Sąjungos programoms ar veiklai taikomo finansinio įnašo mechanizmo ir atitinkamais atvejais automatinio koregavimo mechanizmo įgyvendinimą, ir
- iv) keitimąsi informacija ir, kai tinkama, galimų klausimų dėl rezultatų naudojimo, įskaitant klausimus dėl intelektinės nuosavybės teisių, nagrinėjimą;

b) bet kurios Šalies prašymu aptarti Šalių taikomus ar planuojamus dalyvavimo atitinkamose jų mokslinių tyrimų ir inovacijų programose, visų pirma su jų strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiuose veiksmuose, apribojimus;

c) nagrinėti, kaip gerinti ir plėtoti bendradarbiavimą;

- d) drauge aptarti būsimas politikos, susijusios su šio Susitarimo protokoluose nurodytomis Sąjungos programomis ar veikla, kryptis ir prioritetus;
- e) keisti informacija, *inter alia*, apie naujus teisės aktus, sprendimus ar nacionalines programas, aktualius įgyvendinant šį Susitarimą ir jo protokolus;
- f) priimti sprendimus, kuriais priimami ir prireikus iš dalies keičiami šio Susitarimo protokolai dėl konkrečių Australijos dalyvavimo Sąjungos programose ar veikloje arba, išimtiniais atvejais, jų dalyse sąlygų;
- g) priimti sprendimus, kuriais, visų pirma siekiant atsižvelgti į vienos ar kelių Sąjungos institucijų aktų pakeitimus, iš dalies keičiami šio Susitarimo 9 ir 10 straipsniai, ir
- h) priimti sprendimą iš dalies pakeisti savo darbo tvarkos taisykles.

4. Jungtinio komiteto sprendimai priimami bendru sutarimu. Kiekviename Jungtinio komiteto sprendime arba nurodoma jo įsigaliojimo data, arba, jei to reikia pagal Šalies vidaus teisės sistemą, nustatoma, kad šio Susitarimo pakeitimai, nauji jo protokolai arba jo protokolų pakeitimai įsigalioja po to, kai raštu pranešama apie visų reikalingų įvykdyti Šalių teisinių reikalavimų ir procedūrų įvykdymą.

5. Jungtinis komitetas gali nuspręsti *ad hoc* pagrindu sudaryti ekspertų lygmens darbo grupę arba patariamąjį organą, galinčius padėti įgyvendinti šį Susitarimą.

6. Jungtinis komitetas dirba nuolat, bet kuriomis ryšių priemonėmis keisdamasis aktualia informacija, visų pirma apie Australijos subjektų dalyvavimą arba jų veiklos rezultatus. Prireikus Jungtinis komitetas savo funkcijas gali atlikti raštu.

7. Jungtinis komitetas posėdžiauja bent kartą per metus, o kai to reikia dėl ypatingų aplinkybių – kurios nors iš Šalių prašymu.

15 STRAIPSNIS

Baigiamosios nuostatos

1. Šis Susitarimas įsigalioja tą dieną, kai Šalys viena kitai praneša apie tam tikslui reikalingų vidaus procedūrų užbaigimą. Jis taikomas nuo 2027 m. sausio 1 d.

2. Sąjunga ir Australija gali laikinai taikyti šį Susitarimą pagal atitinkamas savo vidaus procedūras ir įstatymus. Susitarimą laikinai taikyti pradedama tą dieną, kai Šalys viena kitai praneša apie tam tikslui reikalingų vidaus procedūrų užbaigimą.

3. Jei viena iš Šalių kitai Šaliai praneša, kad šiam Susitarimui įsigalioti reikalingų vidaus procedūrų neužbaigs, šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas tą dieną, kurią ta kita Šalis gauna tokį pranešimą – ta diena šio Susitarimo tikslais taip pat laikoma laikino taikymo pabaigos data.

Tą pačią dieną nustoja galioti ir Jungtinio komiteto sprendimai.

4. Jei Australija nesumoka dalies arba viso finansinio įnašo, mokėtino už dalyvavimą atitinkamoje Sąjungos programoje ar veikloje, Sąjunga gali sustabdyti atitinkamo šio Susitarimo protokolo taikymą.
5. Jei šio straipsnio 4 dalyje nurodytas nesumokėjimas gali labai pakenkti atitinkamos Sąjungos programos ar veiklos įgyvendinimui ir valdymui, Sąjunga išsiunčia oficialų priminimo raštą. Jei per 20 darbo dienų nuo oficialaus priminimo rašto datos nesumokama, Sąjunga Australijai oficialiu raštu praneša apie atitinkamo šio Susitarimo protokolo taikymo sustabdymą – jis įsigalioja praėjus 15 dienų nuo tada, kai Australija gauna tą pranešimą.
6. Jei pagal šio straipsnio 4 dalį protokolo taikymas sustabdomas, Australijos subjektai netenka teisės dalyvauti Sąjungos skyrimo procedūrose, kurios sustabdymo įsigaliojimo metu dar nebuvo baigtos. Sąjungos skyrimo procedūra laikoma baigta, kai pagal ją prisiimami teisiniai įsipareigojimai.
7. Taikymo sustabdymas pagal šio straipsnio 4 dalį neturi poveikio su atitinkama Sąjungos programa ar veikla susijusiems teisiniams įsipareigojimams, dėl kurių su Australijos subjektais buvo susitarta iki sustabdymo įsigaliojimo. Atitinkamas šio Susitarimo protokolas tokiems teisiniams įsipareigojimams taikomas ir toliau.
8. Gavusi visą mokėtiną finansinio įnašo sumą, Sąjunga nedelsdama apie tai praneša Australijai. Bet koks taikymo sustabdymas pagal šio straipsnio 4 dalį panaikinamas nuo to pranešimo dienos, o panaikinimas įsigalioja iš karto.

9. Nuo taikymo sustabdymo pagal šio straipsnio 4 dalį panaikinimo pagal šio straipsnio 8 dalį dienos Australijos subjektai vėl turi teisę dalyvauti po tos datos pradėtose su atitinkamomis Sąjungos programomis ar veikla susijusiose Sąjungos skyrimo procedūrose, taip pat iki tos datos pradėtose skyrimo procedūrose, kurių paraiškų pateikimo terminai dar nėra praėję.

10. Bet kuri iš Šalių gali bet kada nutraukti šį Susitarimą, raštu kitai Šaliai pranešusi apie savo ketinimą. Šis susitarimas gali būti nutrauktas tik visas. Šio susitarimo nutraukimas įsigalioja po trijų kalendorinių mėnesių nuo tos dienos, kurią kita Šalis gavo rašytinį pranešimą. Ta diena, kurią įsigalioja šio Susitarimo nutraukimas, šio Susitarimo tikslais laikoma nutraukimo data.

11. Šalys sutinka su tuo, kad tais atvejais, kai šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas pagal šio straipsnio 3 dalį arba yra nutraukiamas pagal šio straipsnio 10 dalį:

- a) veikla, veiksmai, projektai ar jų dalys, dėl kurių teisiniai įsipareigojimai buvo priimti šio Susitarimo laikino taikymo laikotarpiu ir (arba) po šio Susitarimo įsigaliojimo, tačiau prieš nustojant šį Susitarimą taikyti arba jį nutraukiant, vykdomi toliau, kol užbaigiami šiame Susitarime nustatytomis sąlygomis;

- b) N metų, kuriais šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas arba yra nutraukiamas, metinis finansinis įnašas į atitinkamą programą ar veiklą, laikantis šio Susitarimo 6 straipsnio ir atitinkamuose šio Susitarimo protokoluose nustatytų aktualių taisyklių, sumokamas visas. Jei taikomas tikslinimo mechanizmas, N metų veiklos įnašas į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą tikslinamas pagal šio Susitarimo 7 straipsnį. Jei Sąjungos programai ar veiklai taikomas ir tikslinimo mechanizmas, ir automatinio koregavimo mechanizmas, atitinkamo N metų veiklos įnašo dydis patikslinamas pagal šio Susitarimo 7 straipsnį ir pakoreguojamas pagal šio Susitarimo 8 straipsnį. Jei Sąjungos programai ar veiklai taikomas tik automatinio koregavimo mechanizmas, atitinkamo N metų veiklos įnašo dydis pakoreguojamas pagal šio Susitarimo 8 straipsnį. N metų dalyvavimo mokesčio, kuris yra finansinio įnašo į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą dalis, dydis netikslinamas ir nekoreguojamas;
- c) jei taikomas tikslinimo mechanizmas, pasibaigus metams, kuriais šis Susitarimas nustoja būti laikinai taikomas arba yra nutraukiamas, už metus, kuriais šis Susitarimas buvo taikomas, sumokėti veiklos įnašai į atitinkamą Sąjungos programą ar veiklą patikslinami pagal šio Susitarimo 7 straipsnį. Jei Sąjungos programai ar veiklai taikomas ir tikslinimo mechanizmas, ir automatinio koregavimo mechanizmas, tų veiklos įnašų dydis patikslinamas pagal šio Susitarimo 7 straipsnį ir automatiškai pakoreguojamas pagal jo 8 straipsnį. Jei Sąjungos programai ar veiklai taikomas tik automatinio koregavimo mechanizmas, atitinkamų veiklos įnašų dydis automatiškai pakoreguojamas pagal šio Susitarimo 8 straipsnį.

12. Visas kitas dėl šio Susitarimo nutraukimo ar jo laikino taikymo pabaigos kylančias pasekmes Šalys sureguliuoja bendru sutarimu.
13. Šis Susitarimas bendru Šalių sutarimu gali būti iš dalies keičiamas tik raštu. Visi pakeitimai įsigalioja ta pačia tvarka kaip ir šis Susitarimas, t. y. taip, kaip nustatyta šio straipsnio 1 dalyje.
14. Šio Susitarimo protokolai yra neatskiriama jo dalis.
15. Šis Susitarimas sudarytas dviem egzemplioriais airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovākų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis, visi tekstai yra vienodai autentiški. Jeigu tekstai skirtingomis kalbomis aiškinami nevienodai, viršenybę turi tekstas anglų kalba.

Priimta ... [vieta] ... [data].

Europos Sąjungos vardu

Australijos vardu

PROTOKOLAS
DĖL AUSTRALIJOS PRISIJUNGIMO
PRIE BENDROSIOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR INOVACIJŲ PROGRAMOS
„EUROPOS HORIZONTAS“ (2021–2027 M.)

1 STRAIPSNIS

Prisijungimo mastas

Australija, kaip asocijuotoji šalis, dalyvauja bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ (toliau – programa „Europos horizontas“) II veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir Europos pramonės konkurencingumas“, nurodytoje naujausios redakcijos 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/695, kuriuo sukuriamą bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013, (ES OL L 170, 2021 5 12, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>), 4 straipsnyje ir įgyvendinamoje pagal specialiąją programą, nustatytą naujausios redakcijos 2021 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimu (ES) 2021/764, kuriuo nustatoma specialioji programa, kuria įgyvendinama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, ir kuriuo panaikinamas Sprendimas 2013/743/ES, (ES OL L 167I, 2021 5 12, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>), ir prie jų prisideda.

2 STRAIPSNIS

Papildomos dalyvavimo programoje „Europos horizontas“ sąlygos

1. Prieš nusprendama, ar Australijos subjektai, remiantis Reglamento (ES) 2021/695 22 straipsnio 5 dalimi, gali dalyvauti su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiame veiksmė, Europos Komisija gali prašyti tam tikros informacijos arba garantijų, pavyzdžiui:
 - a) informacijos, ar Sąjungos subjektams buvo ar bus suteikta abipusė galimybė naudotis dabartinėmis ir būsimomis Australijos programomis, projektais, veiksmais, veikla arba jų dalimis, lygiaverčiais atitinkamam programos „Europos horizontas“ veiksmui;
 - b) informacijos apie tai, ar Australija taiko nacionalinį investicijų tikrinimo mechanizmą, ir garantijų, kad Australijos institucijos pagal Australijos įstatymus ir kitus teisės aktus praneš Europos Komisijai apie galimus atvejus, kuriais, taikydamos tokį mechanizmą, jos sužinos apie už Australijos ribų įsteigto arba iš ten kontroliuojamo subjekto planus iš užsienio investuoti į arba perimti Australijos subjektą, kuris pagal programą „Europos horizontas“ gavo su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu susijusiems veiksmams įgyvendinti skirtą finansavimą, ir dėl tokių atvejų su ja konsultuosis, jei tik Europos Komisija Australijai pateiks atitinkamų Australijos subjektų, su kuriais pasirašyti dotacijų susitarimai, sąrašą, ir

- c) garantijų, kad veiksmų vykdymo laikotarpiu ir dar ketverius metus po jų pabaigos nebus taikomi jokie rezultatų, technologijų, paslaugų ar produktų, kuriuos Australijos subjektai sukurs dalyvaudami atitinkamuose veiksmuose, eksporto į Sąjungos valstybes nares apribojimai, laikantis Australijos įstatymų ir kitų teisės aktų. Australija veiksmų vykdymo laikotarpiu ir dar ketverius metus po jų pabaigos kasmet dalysis atnaujintu subjektų, kuriems taikomi nacionaliniai eksporto apribojimai, sąrašu.
2. Australijos subjektų dalyvavimo Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro (JRC) generalinio direktorato veikloje sąlygos yra lygiavertės toms, kurios taikomos Sąjungos subjektams, išskyrus atvejus, kai būtina taikyti apribojimus, kuriais būtų užtikrinta, kad nebūtų viršijamas įgyvendinant šio straipsnio 1 dalį nustatytas dalyvavimo mastas.
3. Australija reguliariai informuojama apie JRC veiklą, susijusią su Australijos dalyvavimu programoje „Europos horizontas“, visų pirma apie JRC daugiametės darbo programas. Australijos atstovas gali būti pakviestas kaip stebėtojas dalyvauti JRC valdytojų tarybos posėdžiuose su Australijos dalyvavimu programoje „Europos horizontas“ susijusiu klausimu.
4. Jei Sąjunga programą „Europos horizontas“ įgyvendina taikydama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 185 ir 187 straipsnius, Australija ir jos subjektai gali dalyvauti pagal tas nuostatas sukurtose teisinėse struktūrose, laikydamiesi priimtų ar priimsimų su šių teisinių struktūrų įsteigimu susijusių Sąjungos teisės aktų.

5. Atsižvelgiant į Australijos dalyvavimą programos „Europos horizontas“ II veiklos srityje, jos atstovai turi teisę kaip stebėtojai be balsavimo teisių dalyvauti Sprendimo (ES) 2021/764 14 straipsnyje nurodyto komiteto (toliau – Komitetas) posėdžiuose Australijai rūpimais klausimais, kai komitetas aptaria su programos „Europos horizontas“ II veiklos srities įgyvendinimu susijusius klausimus. Tokiuose posėdžiuose dalyvaujama laikantis Susitarimo 5 straipsnio. Australijos atstovų kelionių į Komiteto posėdžius išlaidos kompensuojamos pagal kelionės ekonomine klase kainas. Visus kitus kelionės bei gyvenimo išlaidų kompensavimo aspektus reglamentuoja tos pačios kaip ir Sąjungos valstybių narių atstovams taikomos taisyklės.
6. Laikydamosi galiojančių nuostatų, be kita ko, savo tarptautinių įsipareigojimų ir vidaus teisės ir norminių aktų, Šalys deda visas pastangas sudaryti šiame protokole nurodytoje veikloje dalyvaujantiems asmenims palankesnes sąlygas laisvai judėti, be kita ko, atvykti vizitų, vykdyti mokslinius tyrimus ir laikinai gyventi šalyje, taip pat palengvinti tarpvalstybinį tokių veiklų skirtų prekių ir paslaugų judėjimą.

3 STRAIPSNIS

Abipusiškumas

Sąjungoje įsisteigę teisės subjektai gali dalyvauti Australijos programose, veikloje, veiksmuose ir projektuose, lygiaverčiuose programos „Europos horizontas“ II veiklos sričiai, arba jų dalyse Australijos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka. Jei Australija finansavimo neteikia, Sąjungoje įsisteigę subjektai gali dalyvauti savo lėšomis.

Nebaigtinis lygiaverčių Australijos programų, veiklos, veiksmų, projektų arba jų dalių sąrašas pateikiamas šio protokolo II priede.

4 STRAIPSNIS

Atvirasis mokslas

Šalys tarpusavyje populiarina ir skatina savo programose, projektuose, veikloje, veiksmuose, projektuose arba, išimtiniais atvejais, jų dalyse laikytis atvirojo mokslo praktikos – principo „atvira – kiek įmanoma, uždara – kiek būtina“, kaip numatyta programos „Europos horizontas“ taisyklėse bei Australijos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

5 STRAIPSNIS

Išsamios su finansiniu įnašu, tikslinimo mechanizmu ir automatinio koregavimo mechanizmu susijusios taisyklės

1. Australijos veiklos įnašui į programą „Europos horizontas“ taikomas Susitarimo 8 straipsnyje numatytas automatinio koregavimo mechanizmas. Susitarimo 7 straipsnyje numatytas tikslinimo mechanizmas Australijos veiklos įnašui į programą „Europos horizontas“ netaikomas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas automatinio koregavimo mechanizmas grindžiamas Australijos ir jos subjektų veiklos rezultatais, pasiektais įgyvendinant konkursinėmis dotacijomis finansuojamas programos „Europos horizontas“ II veiklos srities dalis.

3. Išsamios šio straipsnio 1 dalyje nurodyto automatinio koregavimo mechanizmo taikymo taisyklės nustatytos šio protokolo I priede.

6 STRAIPSNIS

Baigiamosios nuostatos

1. Šis protokolas galioja tol, kol to reikia siekiant užbaigti visus programos „Europos horizontas“ II veiklos srities lėšomis finansuojamus veiklą, veiksmus, projektus arba, išimtiniais atvejais, jų dalis, taip pat užbaigti visus Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti reikalingus veiksmus ir įvykdyti visus iš šio protokolo įgyvendinimo kylančius finansinius Šalių tarpusavio įsipareigojimus.

2. Šio protokolo priedai yra neatskiriama jo dalis:

a) I priedas. Australijos finansinį įnašą į programą „Europos horizontas“ reglamentuojančios taisyklės;

b) II priedas. Lygiaverčių Australijos programų, veiklos, veiksmų, projektų arba jų dalių sąrašas.

AUSTRALIJOS FINANSINĮ ĮNAŠĄ Į PROGRAMĄ „EUROPOS HORIZONTAS“
REGLAMENTUOJANČIOS TAISYKLĖS

I. Australijos finansinio įnašo apskaičiavimas

1. Australijos finansinis įnašas į programos „Europos horizontas“ II veiklos sritį nustatomas kasmet pagal Susitarimo 6 straipsnį.
2. Už Sąjungos 2027 finansinius metus Australijos mokėtinas veiklos įnašas yra 22 000 000 EUR.
3. Australijos dalyvavimo mokestis nustatomas ir laipsniškai įvedamas pagal Susitarimo 6 straipsnio 4 ir 9 dalis.

II. Automatinis Australijos veiklos įnašo koregavimas

1. Apskaičiuojant Susitarimo 8 straipsnyje ir šio protokolo 5 straipsnyje nurodytą automatinį koregavimą taikomos šios sąlygos:
 - a) konkursinės dotacijos – pagal paskelbtus su programos „Europos horizontas“ II veiklos sritimi susijusius kvietimus teikti pasiūlymus skiriamos dotacijos, kurių galutinius gavėjus galima identifikuoti automatinio koregavimo apskaičiavimo metu; jos neapima Finansinio reglamento 207 straipsnyje nurodytos finansinės paramos trečiosioms šalims;

- b) jeigu teisinio įsipareigojimo aktas pasirašomas su konsorciumu, sumos, naudojamos pradinėms teisinio įsipareigojimo sumoms nustatyti, yra paramą gaunantiems Australijos subjektams pagal orientacinę dotacijos susitarimo biudžeto struktūrą paskirstytų sumų bendra suma;
- c) visos konkursinės dotacijas atitinkančių teisinių įsipareigojimų sumos nustatomos naudojantis Europos Komisijos elektronine sistema „External – COmmon Research DATA Warehouse“ (toliau – „e-Corda“), o duomenys iš tos sistemos paimami N+2 metų vasario mėn. antrą trečiadienį;
- d) neintervencinės išlaidos – su konkursinėmis dotacijomis nesusijusios programos „Europos horizontas“ išlaidos, įskaitant rėmimo, konkrečios programos administravimo išlaidas ir išlaidas, susijusias su kitais veiksmais, visų pirma viešaisiais pirkimais, apdovanojimais, finansinėmis priemonėmis, tiesioginiais JRC veiksmais, naryste (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (EBPO), Europos mokslinių tyrimų koordinavimo agentūroje („Eureka“), Tarptautinėje bendradarbiavimo energijos vartojimo efektyvumo srityje partnerystės organizacijoje (IPEEC), Tarptautinėje energetikos agentūroje (TEA) ir kt.) ir ekspertų (projektų vertintojų, stebėtojų) veikla;
- e) sumos, kurių galutinės gavėjos yra tarptautinės organizacijos, kai tokios tarptautinės organizacijos yra galutiniai naudos gavėjai, laikomos neintervencinėmis išlaidomis, išskyrus atvejus, kai atitinkama tarptautinė organizacija yra projekto koordinatore ir skirsto lėšas kitiems koordinatoriams.

2. Mechanizmas taikomas taip:

- a) automatiniai N metų koregavimai, susiję su N metų įsipareigojimų asignavimų, padidintų pagal Susitarimo 6 straipsnio 5 dalį, vykdymu, N+2 metais taikomi remiantis šio priedo II skirsnio 1 dalies c punkte nurodytais iš „eCorda“ paimtais N ir N+1 metų duomenimis; atsižvelgiama į konkursinių programos „Europos horizontas“ II veiklos srities dotacijų, apie kurias turima duomenų, sumą korekcijos apskaičiavimo metu;
- b) nuo N+2 metų iki 2029 metų imtinai automatinio N metų koregavimo suma yra prilyginama skirtumui tarp:
 - i) bendros konkursinių programos „Europos horizontas“ II veiklos srities dotacijų, kurios N metų biudžeto asignavimų įsipareigojimų pavidalu buvo skirtos Australijai arba jos subjektams, sumos, ir
 - ii) Australijos N metų veiklos įnašo sumos, padaugintos iš santykio tarp:
 - A. konkursinių programos „Europos horizontas“ II veiklos srities dotacijų, skirtų iš N metų įsipareigojimų asignavimų, padidintų pagal Susitarimo 6 straipsnio 5 dalį, sumos, ir
 - B. visų leistųjų N metų programos „Europos horizontas“ II veiklos srities biudžeto įsipareigojimų asignavimų, įskaitant neintervencines išlaidas, bendros sumos.

III. Australijos finansinio įnašo ir Australijos veiklos įnašui taikytinų automatinio koregavimo sumų mokėjimas

1. Europos Komisija kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip tada, kai pateikiamas Sąjungos finansinių metų mokėjimo reikalavimas, pateikia Australijai informaciją apie:
 - a) šio priedo I skirsnio 2 dalyje nurodytą veiklos įnašo sumą;
 - b) Susitarimo 6 straipsnio 9 dalyje nurodyto dalyvavimo mokesčio sumą, ir
 - c) nuo N+2 metų – kiek tai susiję su programos „Europos horizontas“ dalimi, kurios atveju tokia informacija yra reikalinga automatiniam koregavimui apskaičiuoti, – Australijos teisės subjektų naudai priimtų „Europos horizonto“ II veiklos srities įsipareigojimų, paskirstytų pagal atitinkamus biudžeto asignavimų metus, dydį ir atitinkamą bendrą įsipareigojimų dydį.
2. Europos Komisija ne vėliau kaip kiekvienų Sąjungos finansinių metų birželio mėn. pateikia Australijai mokėjimo reikalavimą, kurio dydis atitinka pagal šį protokolą nustatytą jos įnašą.

Mokėjimo reikalavime numatoma, kad Australijos įnašas turi būti sumokėtas ne vėliau kaip per 45 dienas nuo mokėjimo reikalavimo pateikimo.

Pirmaisiais šio protokolo įgyvendinimo metais Europos Komisija pateikia mokėjimo reikalavimą per 60 dienų nuo laikino taikymo pagal Susitarimo 15 straipsnio 2 dalį pradžios dienos.

3. 2029 m. mokėjimo reikalavimuose taip pat nurodoma už N-2 metus sumokėto veiklos įnašo automatinio koregavimo suma. Sąjungos 2029 finansiniais metais suma, gauta automatinį koregavimą pritaikius 2027 metais Australijos sumokėtam veiklos įnašui, turi būti sumokėta Australijai arba ją turi sumokėti Australija.
4. Australija pagal šį protokolą nustatytą finansinį įnašą sumoka vadovaudamasi šio priedo III skirsniu. Jei Australija iki mokėjimo termino nesumoka, Europos Komisija išsiunčia oficialų priminimo raštą.

Pavėlavusi sumokėti finansinį įnašą, Australija moka nuo mokėjimo termino skaičiuojamus delspinigius nuo nesumokėtos sumos.

Delspinigių, skaičiuojamų nuo iki mokėjimo termino nesumokėtų mokėtinų sumų, norma yra *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje* paskelbta pirmąją mėnesio, kurį sueina mokėjimo terminas, kalendorinę dieną galiojanti palūkanų norma, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidinus ją trimis su puse procentinio punkto.

LYGIAVERČIŲ AUSTRALIJOS PROGRAMŲ,
VEIKLOS, VEIKSMŲ, PROJEKTŲ
ARBA JŲ DALIŲ SĄRAŠAS

Toliau pateiktame nebaigtiniame sąraše nurodytos Australijos programos, veikla, veiksmai, projektai arba jų dalys yra laikomi lygiaverčiais programos „Europos horizontas“ II veiklos srities programoms, projektams, veiksams, veiklai arba jų dalims:

- Atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtros skatinimo programa;
- Pažangių strateginių pajėgumų plėtros spartinimo priemonė;
- Australijos tarptautinių žemės ūkio tyrimų centras;
- Bendradarbiaujamųjų mokslinių tyrimų centrų programa;
- inovacijų fondas „Future Made in Australia“;
- Nacionalinė konkursinių dotacijų programa;
- Nacionalinė sveikatos ir medicinos mokslinių tyrimų taryba: mokslinių tyrimų kompetencijos centrai, programa „Ideas Grants“, tarptautinės bendradarbiavimo schemos, tyrėjų dotacijos, partnerystės projektai, sinergijos dotacijos, tiksliniai kvietimai teikti pasiūlymus dėl mokslinių tyrimų.